

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

Затверджено
На засіданні кафедри
спеціальної освіти та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08.2021 р.)

Завідувач кафедри проф. К.О. Островська

**Силабус з навчальної дисципліни «Технології роботи соціального гувернера»,
що викладається в межах ОПП Соціальна педагогіка освітньо-кваліфікаційного рівня
бакалавр для студентів спеціальності 231 Соціальна робота**

Назва дисципліни	Технологія соціального гувернерства.
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського, 7
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 «Соціальна робота» 231 «Соціальна робота»
Викладач (-і)	Фалинська Зоряна Зенонівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи
Контактна інформація викладача	ел. пошта: falynskazz@ukr.net
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Вівторок 15.00-16.30 (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7) Також, консультації можуть бути в день проведення лекційних/практичних занять (за попередньою домовленістю). Передбачені онлайн консультації в Zoom. Для погодження часу онлайн консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/osnovy-sotsializatsiji-u-roboti-huvernerya
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Теорія та історія гувернерства» є вибірковою дисципліною з спеціальності 231 «Соціальна робота», яка викладається в 2 семестрі в обсязі 3 кредитів ECTS.
Коротка анотація дисципліни	Вибіркова дисципліна «Теорія та історія гувернерства» призначено для бакалаврів першого року. Предметом вивчення навчальної дисципліни є теорія та історія гувернерства в Україні та закордоном.
Мета та цілі дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія та історія гувернерства» є ознайомлення студентів із теоретичними основами та історичними віхами розвитку гувернерства, технологією формування навичок здорового способу життя в домашніх умовах.
Література для вивчення дисципліни	1. Белочкина Ю. В. Пособие для гуверняни / Ю. В. Белочкина, М. П. Згурская, Т. А. Росийчук. – Харьков : Фолио, 2008. – 415 с. 2. Дичаківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник / І. М. Дичаківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с. 3. Закон України «Про охорону дитинства» // Урядовий кур'єр. – 2001. – 6 червня. 4. Кобилянська Л. І. Сучасні педагогічні технології підготовки майбутніх гувернерів : навч.-метод. посібник / Л.

	І. Кобилянська. – Чернівці : Чернівецький національний університет, 2012. –248 с. 5. Конвенція ООН про права дитини. – К., 1977. 6. Маценко Л. М. Методика роботи гувернера. – К.: ДАК ККиМ, 2010. – 242 с. 7. Поніманська Н. І. Дошкільна педагогіка : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / Н. І. Поніманська . – К.: “Академвидав”, 2018. – 408 с. 8. Савельєва Н.М. Методика роботи гувернера: Навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів. –Полтава, 2004. –96 с. 9. Сарапулова Є. Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – К. : МАУП, 2003. – 264 с. 10. Соціальна педагогіка: теорія і технології: Підручник / За ред. І.Д.Зверєвої. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 316 с. 11. Соціальна робота в Україні: навч. посіб. / І. Д. Зверєва, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко та ін.; За заг.ред.: І. Д. Зверєвої, Г. М. Лактіонової. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 256 с. 12. Стинська В. Г. Робота гувернера: історико-педагогічний аспект: Метод. рек. / Прикарпатський національний ун-т ім. Василя Стефаника. Кафедра історії педагогіки. – Івано-Франківськ, 2005. – 72 с. 13. Теорія та методика діяльності сімейного педагога: навч. -метод. посіб. / Т.С. Інспекторова. – Умань: Софія, 2009. -76 с. 14. Технологія роботи соціального гувернера : навч.посібн. / В.І.Леонова. – Одеса, 2017. – 244 с.
Обсяг курсу	40 годин аудиторних занять. З них 20 годин лекцій, 20 годин практичних занять (для студентів денної форми навчання).
Очікувані результати навчання	Загальні компетентності: ЗК2. Здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел. ЗК3. Здатність ідентифікувати, формулювати та розв’язувати проблеми. ЗК4. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК10.Здатність до вільного користування засобами сучасних інформаційних, комунікаційних, проектних технологій. ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов’язків. ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

	Фахові компетентності: ФК1 Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага). ФК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення. ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади. ФК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах. ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах. ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів. ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. ФК12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. ФК15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Програмні результати навчання: ПРН1. Розуміти і визначати соціально-культурні передумови дошкільної освіти (педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби); знаходити типові ознаки і специфіку процесів виховання, навчання, освіти і розвитку дітей у ранньому і дошкільному віці. ПРН2. Розуміти, описувати і аналізувати явища з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять і категорій. ПРН4. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання у розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
Ключові слова	Гувернерство, соціальне гувернерство, навчання вдома, дошкільна освіта, методи гувернерської роботи.
Формат курсу	Очний
Теми	Див. Додаток
Підсумковий контроль, форма	залік

Пререквізити	Філософія, педагогіка, педагогіка дошкільна, дитяча психологія, фахові методики дошкільної освіти.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), розгляд педагогічних ситуацій, виконання індивідуальних завдань.
Необхідні обладнання	Мультимедійний проектор, фліпчарт, маркери.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Практичні заняття: 50 балів МКР: 50 балів
Питання до іспиту	-
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1	Тема 1. ГУВЕРНЕРСТВО ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНЕ ЯВИЩЕ Актуальність роботи соціального гувернера в сучасній Україні. Професійні та особистісні риси гувернера. Поняття «соціальний гувернер» та основні напрями його діяльності. Сутність поняття сімейний педагог (гувернер), організаційно-педагогічні засади діяльності педагога-гувернера. Гувернерська система формування особистості як форма індивідуального виховання і навчання дітей. Причини, що спонукають батьків звернутися до послуг гувернера.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (5 год.)	1, 3, 5, 9	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	1 тиждень
2	Тема 1. ГУВЕРНЕРСТВО ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНЕ ЯВИЩЕ Професійна характеристика гувернера. Функції гувернера. Психолого-педагогічні особливості навчально-виховної діяльності гувернера. Педагогічна творчість гувернера. Законодавча база діяльності соціального гувернера. Конвенція ООН про права дитини. Вибіркові статті Конституції України. Закон України «Про охорону дитинства». Закон України «Про дошкільну освіту».	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (5 год.)	1, 3, 5, 9	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	2 тиждень
3	Тема 2. ГЕНЕЗИС І РОЗВИТОК ГУВЕРНЕРСТВА ЯК ЦІЛІСНОЇ	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.)	1, 9, 13, 14	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	3 тиждень

	ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ Гувернерство в найдавніші часи. Гувернерство в Стародавній Греції. Спартанська і афінська системи виховання. Філософи-гувернери. Гувернерство в Римі. Гувернерство в країнах Стародавньої Азії та Сходу. Релігійно-церковне виховання в епоху середньовіччя. Лицарське виховання. Тенденції розвитку гувернерства в періоди Відродження та Реформації. Гувернерство у східних слов'ян. Гувернерство на території Київської Русі. Гувернерство у період українського Відродження.	Самостійна робота (5 год.)			
4	Тема 2. ГЕНЕЗИС І РОЗВИТОК ГУВЕРНЕРСТВА ЯК ЦІЛІСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ Методичні підходи до теорії й практики індивідуального домашнього виховання й навчання у XVI – XVIII ст. Й. Песталоцці, Й. Гербарт, А. Дістервег про домашнє виховання і навчання. Основні педагогічні течії XIX ст. Стан гувернерства в Російській Імперії у XVIII-XIX ст. Основні положення концепції Ястребцева про гувернерське виховання і навчання дитини. Ф. Кочержинський про навчання за звуковим методом. І. Паульсон про методику навчання читання. Система навчання читання Ф. Грекова. В. Волкович та С. Лібрович про значення книжки в житті дитини.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (5 год.)	1, 9, 13, 14	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	4 тиждень

5	Тема 3. СУЧАСНІ ПРОГРЕСИВНІ ТЕОРІЇ НАВЧАННЯ Методика випереджаючого навчання С.Лисенкової. Огляд методик П.С. Тоцького та Б.П. і П.М. Ерднієвих, В.М. Мельника. Методика В.Ф. Шаталова. Методика Є.Ільїна. Навчально-виховна методика М. Зайцева. Методика Г.Домана. Система виховання за Б. Споком. Педагогічна система М.Монтессорі.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (5 год.) МКР	1, 2, 4, 13	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	5 тиждень
6	Тема 4. ПЕРШООСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ ГУВЕРНЕРА З РІЗНИМ КОНТИНГЕНТОМ ВИХОВАНЦІВ І БАТЬКІВ Сім'я як провідний фактор соціалізації особистості. Зміст та форми соціально-педагогічної роботи з сім'єю. Виховні можливості сім'ї як фактор формування шлюбно-сімейних уявлень у молоді. Вікові періоди у дітей. Вікові особливості дитини на першому році життя. Виховання дитини першого року життя гувернером.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (5 год.)	4, 6, 7, 8, 14	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	6 тиждень
7	Тема 4. ПЕРШООСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ ГУВЕРНЕРА З РІЗНИМ КОНТИНГЕНТОМ ВИХОВАНЦІВ І БАТЬКІВ Методи навчання грамоті, основам письма, формування елементарних математичних уявлень. Знання і вміння, необхідні дитині для вступу до школи. Підготовка дитини до школи. Дитина-лівша. Організація та самостійність виконання домашніх завдань. Діяльність гувернера з вихованцем-учнем.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (5 год.)	4, 6, 7, 8, 14	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	7 тиждень

	Науково-популярні матеріали у процесі навчання дошкільників. Дитячі енциклопедії.				
8	Тема 4. ПЕРШООСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ ГУВЕРНЕРА З РІЗНИМ КОНТИНГЕНТОМ ВИХОВАНЦІВ І БАТЬКІВ Виявлення ступеня готовності дитини до навчання в школі. Виявлення рівня психологічних особливостей і рис характеру вихованця, важливих для процесу навчання, а також рівня знань і їх відповідність віку дитини та вимогам сучасної школи. Методика розробки індивідуальної програми навчальних занять, коригуючих ігор тощо. Мотиваційна готовність дитини до школи. Емоційно-вольова готовність дитини до школи. Розумова готовність дитини до школи.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (5 год.)	4, 6, 7, 8, 14	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	8 тиждень
9	Тема 4. ПЕРШООСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ ГУВЕРНЕРА З РІЗНИМ КОНТИНГЕНТОМ ВИХОВАНЦІВ І БАТЬКІВ Характеристика творчої обдарованості дитини. Типологія обдарованості. Особливості творчої обдарованості та її проблеми у дитини. Соціально-педагогічна робота з обдарованими дітьми і їх батьками. Особливості роботи гувернера з обдарованими дітьми. Загальна характеристика дітей з особливими потребами. Проблеми життєдіяльності сім'ї, яка виховує дитину з особливими	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (5 год.)	4, 6, 7, 8, 14	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	9 тиждень

	потребами. Соціокультурна реабілітація як провідна функція соціального гувернера у роботі з дитиною-інвалідом. Взаємодія гувернера з сім'єю, що виховує дитину з особливими потребами.				
10	Тема 5. ЗМІСТ І МЕТОДИКА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГУВЕРНЕРА Методика роботи гувернера з морального виховання дитини. Методика трудового виховання дитини в сім'ї. Естетичний розвиток дитини та методика організації дитячих свят удома. Методика загартовування та особливості фізичного виховання дітей різних категорій в домашніх умовах. Методика статевого виховання дітей вдома. Розумове виховання та навчання дошкільників удома.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (5 год.) МКР	6, 8	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	10 тиждень